

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

BKA.084.16.2022/29

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

2022

FUNDACJA
IMIENIA JULIUSZA
MIEROSZEWSKIEGO

I. Ocena działalności Instytucji obowiązanej w zakresie objętym kontrolą.

Kontrolą objęto wykonywanie przez Fundację Imienia Juliusza Mieroszewskiego (dalej: Fundacja lub Instytucja obowiązana¹), jako instytucję obowiązaną, w myśl przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu², (dalej: PPP) obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Działalność Fundacji w ww. zakresie, po uwzględnieniu charakteru, rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności oraz skutków podejmowanych działań lub stwierdzonych zaniechań, ocenia się **pozytywnie z zastrzeżeniami**³.

II. Opis ustaleń kontroli.

W kontrolowanym okresie Zarząd Fundacji liczył maksymalnie 4 osoby. Nie prowadziła ona działalności gospodarczej, nie zatrudniała pracowników, nie wypłacała wynagrodzeń, nagród premii i innych świadczeń, a także nie nabywała obligacji, udziałów, akcji ani nieruchomości i innych środków trwałych. W jej działalność byli zaangażowani wyłącznie członkowie Zarządu.

[Fragment wystąpienia pokontrolnego objętego tajemnicą dyplomatyczną na podstawie art. 7 pkt 12 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 406)]

W kontrolowanym okresie Fundacja przeprowadziła dziesięć powiązanych ze sobą operacji, dokonując w ich wyniku płatności w gotówce, o wartości przekraczającej równowartość 10 000,000 EUR⁴. Tym samym stała się ona instytucją obowiązaną, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 21 PPP.

Fundacja spełniła obowiązki, wynikające z art. 6, art. 7, art. 8, art. 34 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i lit. b, pkt 3, pkt 4 i ust. 3, art. 37 ust 1, art. 39 ust. 1, art. 46 ust. 1, art. 49 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, oraz art. 52 ust. 1 ustawy PPP, jak również częściowo zrealizowała obowiązki, wynikające z:

- art. 27 ust. 1 ustawy PPP – w sporządzonej analizie ryzyka nie powołano się na czynniki wymienione w przywołanym przepisie, jak również nie dokonano całościowej oceny ryzyka końcowego, ograniczając się do określenia stopni poszczególnych, zidentyfikowanych ryzyk. Analizy nie uwzględniały również czynników ryzyka, dotyczących państw lub obszarów geograficznych;
- art. 33 ust. 2 ustawy PPP – rozpoznając ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, związane z konkretnym i indywidualnym stosunkiem gospodarczym instytucji obowiązanej z klientem, Fundacja nie przeprowadzała oceny poziomu rozpoznanego ryzyka. Ponadto dokumentacja rozpoznanego ryzyka nie zawierała jednoznacznego odwołania do czynników ryzyka wymienionych w ww. przepisie, oceny wysokości poszczególnych, zidentyfikowanych ryzyk, ani oceny całościowej wysokości ryzyka końcowego⁵. Nie uwzględniono w niej również czynników ryzyka, dotyczących państw lub obszarów geograficznych;
- art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy PPP - Fundacja nie przechowywała kopii dokumentów, potwierdzających tożsamość beneficjentów rzeczywistych;
- art. 50 ustawy PPP – wprowadzona w Fundacji *Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej* nie zawierała wszystkich, wymaganych elementów tj.:
 - o zasad rozpoznawania i oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną, ani zasad przeprowadzania weryfikacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka (art. 50 ust. 2 pkt 2 ustawy PPP);

¹ Al. Stanów Zjednoczonych 72/89, 04-036 Warszawa, numer REGON 146631724, numer KRS: 0000456820.

² T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 593 z późn. zm.

³ BKA stosuje następujące kryteria oceny: 1) **ocena pozytywna** – instytucja obowiązana prawidłowo realizowała obowiązki, wynikające z przepisów ustawy PPP; 2) **ocena pozytywna z uchybieniami/zastrzeżeniami** – instytucja obowiązana co do zasady prawidłowo realizowała obowiązki, wynikające z przepisów ustawy PPP, jednak stwierdzono obszary wymagające poprawy; 3) **ocena pozytywna z nieprawidłowościami** – instytucja obowiązana co do zasady realizowała obowiązki, wynikające z przepisów ustawy PPP, przy czym stwierdzono przypadki ich niedopełnienia; 4) **ocena negatywna** – instytucja obowiązana nie realizowała obowiązków, wynikających z przepisów ustawy PPP.

⁴ Referencyjne kursy walutowe euro ustalono w oparciu o informacje zawarte na stronie Europejskiego Banku Centralnego https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.pl.html.

⁵ Stopnie poszczególnych, zidentyfikowanych ryzyk określono w Analizach ryzyka z 13 lipca 2018 r., 17 lutego 2020 r. i 1 września 2021 r.

- o zasad przechowywania dokumentów oraz informacji (art. 50 ust. 2 pkt 5 ustawy PPP);
- o zasad przekazywania Generalnemu Inspektorowi informacji, o których mowa w art. 72 ww. ustawy, w tym informacji o transakcjach (art. 50 ust. 2 pkt 6 ustawy PPP);
- o zasad upowszechniania wśród pracowników wiedzy z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zasad zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, a także zasad kontroli wewnętrznej lub nadzoru zgodności działalności Instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz zasadami postępowania, określonymi w wewnętrznej procedurze (art. 50 ust. 2 pkt 7, pkt 8 i pkt 9 ustawy PPP);
- o zasad odnotowywania rozbieżności między informacjami zgromadzonymi w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych a informacjami o beneficjentach rzeczywistych klienta ustalonymi w związku ze stosowaniem ustawy (art. 50 ust. 2 pkt 10 ustawy PPP);
- o zasad dokumentowania utrudnień stwierdzonych w związku z weryfikacją tożsamości beneficjenta rzeczywistego oraz czynności podejmowanych w związku z identyfikacją, jako beneficjenta rzeczywistego osoby fizycznej zajmującej wyższe stanowisko kierownicze (art. 50 ust. 2 pkt 11 ustawy PPP).

Fundacja nie opracowała i nie wdrożyła procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników lub Inne osoby wykonujące czynności na jej rzecz, rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, co stanowi naruszenie art. 53 ust. 1 ustawy PPP. Stwierdzono ponadto, że Instytucja obowiązana przekazała Generalnemu Inspektorowi Kontrolli Finansowe informacje o transakcjach gotówkowych, których wartość przekroczyła 15 000,00 EUR po upływie terminu, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy PPP.

III. Zalecenia pokontrolne, ze wskazaniem sposobu i terminu usunięcia ustalonych nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę ustalenia, uwagi i oceny zawarte w *Protokole z kontroli z 2 stycznia 2023 r. Aneksie do protokołu z kontroli z 20 lutego 2023 r.* oraz w niniejszym *Wystąpieniu pokontrolnym*, działając na podstawie art. 142 ust. 3 pkt 3 ustawy PPP, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości Minister Spraw Zagranicznych zaleca:

1. sporządzić analizę ryzyka, uwzględniającą czynniki wymienione w art. 27 ust. 1 ustawy PPP, w tym czynniki, dotyczące państw lub obszarów geograficznych oraz zawierającą całościową ocenę ryzyka końcowego (art. 27 ust. 1 ustawy PPP);
 2. przy rozpoznaniu ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, związanego z konkretnym i indywidualnym stosunkiem gospodarczym, przeprowadzać całościową ocenę poziomu ryzyka końcowego, uwzględniając w sporządzanej na tę okoliczność dokumentacji czynniki ryzyka wymienione w art. 33 ust. 2 ustawy PPP, w tym czynniki, dotyczące państw lub obszarów geograficznych oraz oceny wysokości poszczególnych, zidentyfikowanych ryzyk (art. 33 ust. 2 ustawy PPP);
 3. przechowywać kopie dokumentów, potwierdzających tożsamość beneficjentów rzeczywistych (art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy PPP);
 4. uzupełnienie *Wewnętrznej procedury Instytucji obowiązanej o*:
 - a) zasady rozpoznawania i oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną oraz zasady przeprowadzania weryfikacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka (art. 50 ust. 2 pkt 2 ustawy PPP);
 - b) zasady przechowywania dokumentów oraz informacji (art. 50 ust. 2 pkt 5 ustawy PPP);
 - c) zasady przekazywania Generalnemu Inspektorowi informacji, o których mowa w art. 72 ww. ustawy, w tym informacji o transakcjach (art. 50 ust. 2 pkt 6 ustawy PPP);
 - d) zasady odnotowywania rozbieżności między informacjami zgromadzonymi w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych a informacjami o beneficjentach rzeczywistych klienta ustalonymi w związku ze stosowaniem ustawy (art. 50 ust. 2 pkt 10 ustawy PPP);
- zasady dokumentowania utrudnień stwierdzonych w związku z weryfikacją tożsamości beneficjenta rzeczywistego oraz czynności podejmowanych w związku z identyfikacją,

- jako beneficjenta rzeczywistego osoby fizycznej zajmującej wyższe stanowisko kierownicze (art. 50 ust. 2 pkt 11 ustawy PPP).
5. w przypadku zatrudnienia w Fundacji pracowników uzupełnienie *Wewnętrznej procedury instytucji obowiązanej* o zasady:
 - a. upowszechniania wśród pracowników wiedzy z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 50 ust. 2 pkt 7 ustawy PPP);
 - b. zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 50 ust. 2 pkt 8 ustawy PPP);
 - c. zasady kontroli wewnętrznej lub nadzoru zgodności działalności Instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz zasadami postępowania, określonymi w wewnętrznej procedurze (art. 50 ust. 2 pkt 9 ustawy PPP);
 6. opracowanie i wdrożenie procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników lub inne osoby wykonujące czynności na rzecz Fundacji, rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 53 ust. 1 ustawy PPP);
 7. terminowe przekazywanie Generalnemu Inspektorowi Kontroli Finansowe Informacji o transakcjach gotówkowych, których wartość przekroczyła 15 000,00 EUR (art. 72 ust. 1 ustawy PPP).

Zgodnie z art. 142 ust. 4, w związku z art. 130 ust. 2 pkt 3 ustawy PPP w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego* Fundacja ma obowiązek poinformowania Ministra Spraw Zagranicznych o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub o stanie ich realizacji, wraz ze wskazaniem ostatecznego terminu ich wykonania.

Zbigniew Rau
Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 1 marca 2023 r.